

Relokacja uchodźców – fakty, liczby, perspektywy

15 czerwca 2017

Komisja Europejska zdecydowała o wszczęciu procedury o naruszenie prawa unijnego wobec krajów, które nie biorą udziału w programie relokacji uchodźców. To Polska, Węgry i Czechy.

JAK SOBIE RADZI UE Z RELOKACJĄ?

Jak alarmował na koniec 2016 roku brytyjski lewicowy „The Guardian”, tylko 5% (8 162) osób z planowanego schematu relokacyjnego zostało przeniesionych z Włoch i Grecji. Do kwietnia było to ponad 16 tysięcy osób, czyli 10%.

Obniżono zatem kwotę do relokacji do 98 tysięcy osób, ale spodziewać się można, że cała kwota relokowanych uchodźców wyniesie ostatecznie 33 tysięcy. Dlaczego? Ponieważ dużo mniej niż oczekiwano spełnia kryteria umożliwiające ich przeniesienie. Taką informację podał komisarz Dimitris Avramopoulos 12 kwietnia bieżącego roku.

Są także liczne specyficzne wymagania, które Grecja i Włochy muszą spełnić. Niektóre kraje biorą tylko dzieci i samotne matki z dziećmi. Inne domagają się, żeby przesyłać uchodźców tylko na koniec danego miesiąca, lotami charterowymi.

JAK POSZCZEGÓLNE PAŃSTWA RADZĄ SOBIE Z PRZYJMOWANIEM UCHODźCÓW?

Nie tylko Polska i Węgry nie przyjęły ani jednego uchodźcy (stan na 9 czerwca). Schemat przyjmowania zawiesiła Austria, która w 2015 została z dużą grupą uchodźców w tranzycie do Niemiec, kiedy kanclerz Niemiec zmieniła zdanie co do otwartych granic. Ostatecznie jednak w maju Austria poinformowała o zamiarze przyjęcia.

Nie przyjęły ich także Dania i Wielka Brytania, które zagwarantowały sobie w procesie negocjacji akcesyjnych wyłączenie z wspólnej polityki migracyjnej. Wśród krajów o symbolicznej realizacji są Słowacja (16), Czechy (12), Chorwacja (36), Bułgaria (47).

Czy uchodźcy chcą mieszkać w bezpiecznej Europie Wschodniej, czy bardziej w dostatniej Europie Zachodniej?

Od początku wprowadzenia mechanizmu relokacji trwały dyskusje czy uchodźcy dobrowolnie pozostaną w krajach Europy Wschodniej, mając do wyboru Europę Zachodnią? W listopadzie 2016 roku brytyjski „Daily Express” informował, że na Litwie z 90 relokowanych uchodźców pozostało 18. Według informacji Łotewskiego Czerwonego Krzyża z 63 przeniesionych uchodźców uciekła ponad połowa. Jedynie w Estonii z 77 przyjętych oficjalnie pozostali wszyscy, ale kraj ten oferuje wsparcie porównywalne do państw zachodnich.

CZY EUROPA ROZWIĄDUJE PROBLEM SYRYJSKICH UCHODźCÓW?

Z około 12,5 miliona Syryjczyków będących uchodźcami w wyniku trwającej wojny, tylko około 1 miliona szuka azylu w Europie. 4-5 milionów znajduje się w obozach w Turcji, Jordanii, Iraku, Libanie. Prawie 7 milionów to uchodźcy wewnętrzni.

Na pomoc jednemu milionowi Syryjczyków przeznaczone są fundusze, które w dużym stopniu mogłyby zaspokoić potrzeby wszystkich uchodźców w miejscach, w których pozostali. Same Niemcy wydały w 2016 roku ponad 20 miliardów euro w związku z kryzysem imigracyjnym, a w 2017 planują wydać 37 miliardów.

CZY KWESTIE PRZYJMOWANIA UCHODźCÓW ZWIĄZANE SĄ Z POSTAWAMI EUROSCEPTYCZNYMI?

Wprost przeciwnie – Polska i Węgry należą wg badania z pierwszego kwartału 2016 roku do krajów najbardziej euroentuzjastycznych. Odpowiednio 72% i 61% obywateli tych krajów jest zwolennikami Unii Europejskiej. Wszczęcie procedury ukarania tych krajów może ten stan zmienić.

Podobnie, przyjmowanie uchodźców nie oznacza entuzjazmu dla coraz większej integracji europejskiej. W Szwecji (85%), Holandii (73%), Niemczech (68%) jest za pozostawieniem integracji na obecnym poziomie lub za cofnięciem procesów integracyjnych.

CZY TYLKO POLACY I WĘGRZY SĄ PRZECIWKO PRZYJMOWANIU UCHODźCÓW?

Większość Europejczyków (55%) jest przeciwko imigracji z krajów muzułmańskich. Jej zatrzymaniu domaga się ponad 60% Belgów, Francuzów i Austriaków. Także ponad połowa Niemców, Greków i Włochów jest im przeciwna.

Co ciekawe, jak podaje Euractiv, na długo przed kryzysem, w 2011 roku mieszkańcy UE byli także niechętni imigracji; wtedy jeszcze przeciętny Polak pytany o imigrację bez podania jej źródła był bardziej otwarty, niż obywatele starych państw UE.

CO Z SOLIDARNOŚCIĄ WOBEC GRECJI I WŁOCH?

Obydwa państwa narażone są na imigrację z Afryki i Azji z uwagi na relatywną bliskość i wyspy, które umożliwiają docieranie imigrantów do tych krajów. W wyniku nacisku mediów i opinii publicznej nielegalni imigranci oraz osoby poszukujące azylu „odbierane są” z łodzi przemytników w obawie przed zatonięciem i transportowani do ośrodków dla uchodźców. Uczestniczą w tym także organizacje pozarządowe, oskarżane o współpracę z przemytnikami ludzi.

Pomoc krajom narażonym powinna przede wszystkim oznaczać pomoc w ograniczaniu napływu imigrantów, wsparcie finansowe i logistyczne dla uchodźców pozostających w obozach uchodźców poza terenem UE.

UCHODźCY CZY IMIGRANCI?

Istotne od początku kryzysu imigracyjnego pytanie brzmi: czy te osoby to uchodźcy, czy imigranci ekonomiczni i jak to sprawdzić? Schemat relokacji ma dotyczyć wyłącznie uchodźców,

ale w Niemczech wyszły już informacje o skandalicznie dziurawym procesie weryfikacji osób przybywających do tych krajów.

Rodzi się także pytanie, czy uchodźcy docierając do krajów bezpiecznych i nie będąc już „bezpośrednio zagrożonymi” utratą życia, jak definiuje to Konwencja Genewska z 1951 roku, w dalszym ciągu mogą być uznawani za uchodźców, zwłaszcza, że wybierając bogate w opiekę socjalną kraje zachodniej Europy zdradzają motyw ekonomiczny.

Nawet w lewicowym „Guardianie” zauważono, że „eksodus z krajów ogarniętych wojną i upadłych, pożądanie dotarcia do UE i definicja uchodźcy z Genewy tworzą popyt, który jest nawet ponad możliwości niemieckiej szczodrości„.

Uniknięcie podobnych sytuacji w przyszłości dałoby zawężenie statusu uchodźcy, przyspieszenie procedur azylowych i deportacji. Z drugiej strony opieka według konwencji nie należy się osobom, które stały się uchodźcami wewnętrznymi – musiały opuścić swoje domy, ale pozostają wewnątrz danego kraju.

Skalę nielegalnej imigracji pokazuje fakt, że we Włoszech tylko 2,65% osób starających się o azyl otrzymało go w 2016 roku.

JAK MA SIĘ RELOKACJA DO SYSTEMU DUBLIN?

System relokacji jest tymczasowym odstępstwem od systemu Dublin, który ciężar rozpatrywania wniosku o azyl składa na ten kraj UE, w którym poszukujący azylu pojawił się po raz pierwszy. Oznacza to także, że jeżeli osoba otrzyma pozwolenie na pobyt w Polsce i uda się do innego kraju, zostanie zawrócona, już w myśl porozumienia Dublin, ponieważ Polska będzie traktowana jako kraj pierwszego wejścia.

CZY JEŻELI PRZYJMIEMY WYZNACZONE KWOTY ZAŁATWI TO SPRAWĘ UCHODźCÓW?

W systemie relokacji uchodźców przyjętym w 2015 roku tak, ale Komisja Europejska przedłożyła projekt zmiany przepisów, który wprowadzi stałe mechanizmy relokacji. Powinniśmy pamiętać także o prawie do łączenia rodzin, które zobowiązuje kraj do zezwolenia na ściągnięcie członków rodziny uchodźcy.

ILE ZAPŁACI POLSKA ZA NIEPRZYJMOWANIE UCHODźCÓW?

Przed wszystkim, zanim dojdzie do płacenia kar, musi zakończyć się kilkietapowa procedura prowadzona przez KE, a następnie sprawa będzie rozstrzygana przez Trybunał Sprawiedliwości. Do pojawienia się sankcji finansowych minie kilka lat, więc wynik procedury może trafić już na inny układ sił w Parlamencie Europejskim i Komisji Europejskiej, a także zupełnie inne postrzeganie problemu imigracji, niż to dominujące dzisiaj.

Nie wiadomo też, jaką karę zapłacą niepokorne kraje. Do tej pory były w takich przypadkach wymierzane kary od 300 tysięcy euro do kilku milionów euro. Wspomina się jednak o przeliczeniu kosztu utrzymania uchodźców w krajach UE – wtedy kwoty sięgałyby kilku, kilkunastu tysięcy euro dziennie. Raczej nieprawdopodobna jest kara 250 tysięcy euro za nieprzyjętego uchodźcę, proponowana przez Komisję Europejską jako forma solidarności. Oznaczałoby to koszty utrzymania uchodźcy w wysokości 20 tysięcy euro miesięcznie, co jest zupełnie nieuzasadnione. Jeżeli Niemcy w związku z kryzysem wydały w 2016 roku 20 mld euro, przy szacowanej liczbie 1 miliona szukających azylu, oznaczałoby to roczny koszt 20 tysięcy euro na głowę. Poza tym jest to propozycja nowego stałego schematu relokacyjnego, a nie decyzji z 2015 roku.

Autorstwo: Jan Wójcik

Źródło: Euroislam.pl

BIBLIOGRAFIA

1.

<https://www.theguardian.com/world/2016/dec/08/eu-met-only-5-of>

-target-for-relocating-refugees-from-greece-and-italy

2. <https://euobserver.com/migration/137582>

3.

https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/press-material/docs/state_of_play_-_relocation_en.pdf

4.

<http://www.express.co.uk/news/world/737356/eu-migrant-relocation-refugees-refuse-live-eastern-europe-lithuania>

5.

<http://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/10/05/key-facts-about-the-worlds-refugees/>

6.

<http://www.independent.co.uk/news/world/europe/germany-refugees-s-spend-20-billion-euros-2016-angela-merkel-crisis-budgets-middle-east-north-africa-a7623466.html>

7.

<http://www.pewglobal.org/2016/06/07/euroskepticism-beyond-brex-it/>

8.

<https://www.chathamhouse.org/expert/comment/what-do-europeans-think-about-muslim-immigration>

9.

<http://www.euractiv.com/section/social-europe-jobs/news/europeans-overwhelmingly-against-immigration-poll/>

10.

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2016/jan/18/geneva-refugee-convention-crisis-demand-eu>

11. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-5698_en.htm